

Ak dedíte dom alebo byt, už nebudete môcť odhadnúť jeho cenu. Zisťuje si ju notár podľa cien na trhu. Z tejto ceny sa potom vyrátava aj jeho odmena.

BRATISLAVA. Dôchodkyňa Pavla Kaššovicová z malej dedinky na Považí sa prednedávnom dožila 73. narodenín a už vyše roka sa jej zdravotný stav zhoršuje. Po operácii bedrového kĺbu má problémy s chôdzou, zostali jej aj pozostatky po prekonaní infarktu.

Pavla Kaššovicová má tri dcéry, dve majú rodiny a bývajú sto kilometrov od nej, tretia rozvedená sa k nej nassťahovala. Dôchodkyňa premýšľa, že by jej starostlivosť odmenila aj pri delení majetku medzi dcéry.

Nie si je ale istá, či je to možné. Podľa bratislavskej advokátky Moniky Karđošovej rodič môže pri delení majetku zohľadniť, že niektoré deti sa oňho starali v chorobe a starobe a druhé nie. Môže tak urobiť v závete.

Dedičské podiely inak

Karđošová dodáva, že sa tak môže stať s tým obmedzením, že ak sú deti maloleté, musí im odkázať aspoň tolko, koľko by im pripadalo podľa zákona, a plnoleté deti musia dostať aspoň polovicu z toho, čo by im pripadalo podľa zákona.

Ak závet odporuje týmto pravidlám, je v tejto časti neplatný a dedičské podiely detí sa určujú podľa zákona.

V každom prípade musí rodič dbať na to, že dieťa je takzvaný neopomenuteľný dedič. To znamená, že zákon nedovoľuje rodičovi, aby niektoré svoje dieťa z dedenia úplne vynechal okrem prípadu, ak by dieťa bolo vydedené.

Vydediť môže rodič dieťa iba v štyroch prípadoch – ak sa správa v rozpore s dobrými mravmi a neposkytol poručenému potrebnú pomoc v chorobe, starobe alebo v iných závažných prípadoch, ak neprejavuje o poručeného záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať, ak bol odsúdený pre úmyselný trestný čin najmenej na rok väzenia a ak

Dedičské konania už budú môcť notári urýchliť

Dieťa je neopomenuteľný dedič, či je manželské, alebo nemanželské. Vydediť ho možno, ale ťažko

ILUSTRÁČNÉ FOTO – PROFIMEDIA

vedie trvalo neusporiadaný život.

Jednoduchšie doručovanie

Od júla tohto roku prišlo v konaní o dedení k viacerým zmenám, ktoré zrýchlia dedičské konanie. Zaviedol ich aj prijatý Civilný mimosporový poriadok.

Nanovo sa upravilo doručovanie rozhodnutí, miestna príslušnosť súdov v konaní o novoobjavenom majetku, odstránili sa procesné prekážky, ktoré zdržovali dedičs-

ké konanie, notárom pridal viac oprávnení.

„Novinkou napríklad je, že notár musí po novom zisťovať všeobecnú trhovú hodnotu majetku poručeného, už nestačí len zhodnotiť účasť účastníkov o tom, akú má podľa účastníkov majetok hodnotu,“ ozrejmjuje advokátka Karđošová, ktorá je presvedčená, že zmeny prispievajú nielen k zrýchleniu týchto konaní, ale tiež k väčšej ochrane ich účastníkov. Dedičia napríklad nebudú

musieť čakať na to, aby sudca podpísal notárom pripravené uznesenie, keďže ho podpíše a doručí priamo notár, nebudú musieť čakať na schválenie úkonu v mene maloletého dediča súdom, keďže to uznesenie vydá opäť notár a podobne.

Ako konanie urýchliť

Mnohí ľudia, ktorí už absolvovali dedičské konanie, majú dojem, že je príliš dlhé.

Notár Peter Danczi dĺžku konania vysvetľuje tým, že

všetko závisí od toho, ako rýchlo sa spis dostane zo súdu k notárovi a ako rýchlo si notár dokáže zabezpečiť podklady napríklad z katastra a banky. „Obvykle sa to stíha za šesť mesiacov, pre mnohé notárske úrady sú dedičstvá takmer jedinou agendou a tam sa vybavujú skutočne veľmi rýchlo,“ dokladá notár z Nových Zámok.

Dedičské konanie by podľa Danczeho mohli urýchliť priame napojenia notára na kataster a rôzne iné registre. Notári majú už prístup do registra obyvateľov, registra exekúcií a rozbieha sa aj napojenie na register motorových vozidiel.

Zistili sme

Príklad

- Ak na Slovensku dlhodobo žije Rakúšan, ktorý po smrti zanecháva aj nehnuteľnosti v Rakúsku, podľa nového nariadenia je možné, aby sa v dedičskom konaní na Slovensku prejednal všetok majetok zosnulého Rakúšana. Už sa nemusí viesť osobitné dedičské konanie v Rakúsku.
- Dedič bude môcť s európskym osvedčením o dedičstve prísť na kataster v Rakúsku, a ten by mal bez ďalších úkonov vykonať prepis nehnuteľnosti.

Európske osvedčenia

Zmeny v oblasti dedenia nastali v minulom roku aj na európskej úrovni.

„Ak má poručený majetok vo viacerých členských štátoch Únie, dnes sa už takéto cezhraničné dedenie dá vybaviť v rámci jedného dedičského konania, podľa práva jedného štátu a vybavuje ho jeden orgán,“ povedala advokátka Monika Karđošová.

Zjednodušil sa aj proces uznávania rozhodnutí vydávaných orgánmi iných členských štátov EÚ v dedičských veciach.

Jarmila Horáková © SME

Čo by ste mali vedieť

Každý dedič má svoje práva, ale aj povinnosti. Nie každý ich pozná.

1. Notára si dedičia nemôžu vybrať

Prejednáváním dedičstva sú v okresoch rovnomerne poverovaní notári podľa rozvrhu práce príslušného súdu. Matriky posielajú oznámenia o úmrtí súdu, súd pripraví spis, vydá notárovi poverenie a doručí mu spis. Dedič si teda nemôže sám vybrať notára na prejednanie veci.

2. Lehota neexistuje

Zákon nestanovuje žiadnu lehotu, dokedy sa musí uskutočniť dedičské konanie. Všetko závisí od toho, ako rýchlo sa spis dostane zo súdu k notárovi a ako rýchlo si notár dokáže zabezpečiť podklady napríklad z katastra a banky. Obvykle sa to stíha za šesť mesiacov, pre mnohé notárske úrady sú dedičstvá takmer jedinou agendou, a preto sa vybavujú skutočne veľmi rýchlo.

3. Vyrozumenie všetkým

O dedičskom konaní musia byť vyrozumení všetci tí, o ktorých sa možno dôvodne domnievať, že sú poručiteľovými dedičmi, aj keď sa v konaní neskôr preukáže, že dedičmi nie sú.

4. Konanie

Konanie o dedičstve sa v každom prípade začne. Keď notár poverený súdom pri predbežnom zisťovaní príde na to, že poručený po sebe nič nezanechal, konanie zastaví. Dedičstvo sa vtedy neprejednáva. Ak poručený po sebe zanechal iba majetok nepatrnej hodnoty, či majetok, ktorý nepokrýva ani len náklady na pohreb, môže súd rozhodnúť, že tento majetok nepatrnej hodnoty vydá tomu, kto sa postaral o pohreb poručeného a konanie zastaví.

5. Proti rozhodnutiam sa dá odvolať

Ak majú dedičia výhrady proti rozhodnutiu notára v dedičskom konaní – uzneseniu o dedičstve, môžu podať opravný prostriedok, ktorým je odvolanie. O odvolaní rozhodne súd.

6. Voľno bez nároku na mzdu

Zamestnávateľ je podľa Zákonníka práce povinný poskytnúť zamestnancovi pracovné voľno na návštevu notára, ak sa nedá uskutočniť mimo pracovného času. Zamestnanec nemá nárok na náhradu mzdy. (or)

Zdroj: advokátka Monika Karđošová z advokátskej kancelárie bvp Braun Partners a notár Peter Danczi, Nové Zámky

Kto raz dedičstvo odmietne, už to nezmení

Na otázky SME o dedičskom konaní odpovedá advokátka MONIKA KARĐOŠOVÁ, z advokátskej kancelárie bvp Braun Partners.

Stáva sa, že manžel sa vyhráza manželke že ju vydedí. Je takáto hrozba reálna?

„Vydediť možno iba potomka. Manželku alebo iných dedičov nemožno vydediť. Ak chce manžel obísť svoju manželku pri dedení, môže tak urobiť v závete, kde ju vynechá.“

Ak chceme dedičstvo odmietnuť, musíme uviesť dôvod?

„Odmietnuť dedičstvo môže každý dedič z akéhokoľvek dôvodu alebo bez uvedenia dôvodu. Možno ho odmietnuť ústne do zápisnice súdu alebo

FOTO – ARCHÍV M. K.

pisomne v lehote jedného mesiaca odo dňa, keď bol dedič upovedomený o práve dediča. Súd môže z dôležitých dôvodov lehotu predĺžiť.“

Prichádza do úvahy aj možnosť, že si dedič vyberie z dedičstva iba nejakú časť?

„Nie, dedičstvo možno odmietnuť len ako celok. Zákon neumožňuje dedičovi, aby si

vyberal, čo z dedičstva chce a čo nechce. Keď sa dedič rozhodne odmietnuť dedičstvo, odmieta dedičstvo ako celok (tak majetok, ako aj dlhy poručeného).“

Môže dedič, ktorý pôvodne odmietol dedičstvo, časom zmeniť názor?

„Nie, ak raz dedič vyhlási, že dedičstvo odmieta (či už písomne, alebo ústne do zápisnice súdu), už nemôže prísť s tým, že si to rozmyslel a že chce toto vyhlásenie odvolať. Preto si treba tento krok vopred riadne premyslieť.“

Môže rodič v závete odkázať majetok družke, s ktorou žil 30 rokov, aj keď má dve deti z prvého manželstva?

„Deti, bez ohľadu na to, či sú z prvého alebo neskoršieho manželstva respektíve ne-

manželské, sú takzvaní neopomenuteľní dedičia. To znamená, že ak nedošlo k ich vydedeniu, musí rodič odkázať v závete maloletým deťom aspoň to, čo by im pripadalo zo zákona, a plnoletým deťom aspoň polovicu z toho, čo by im pripadalo zo zákona. Zvyšok môže v závete odkázať družke.“

Vlani v novembri zomrela naša matka, ktorá sa o nás, kým sme boli deti, nestarala. Zanechala dlhy, musíme ich splatiť?

„V tomto prípade odporúčam odmietnuť dedičstvo. Ak ste ako deti dedičstvo neodmietli, potom na vás prešli aj dlhy. Za dlhy však zodpovedáte iba do ceny nadobudnutého dedičstva.“

Kedy majú dedičia nárok na peniaze zo životnej pois-

ky zosnulého? Až po skončení dedičského konania?

„Pri životnej poisťke môže osoba, ktorá zmluvu uzatvára, uviesť do zmluvy tzv. okruh oprávnených osôb, ktorým má poisťovňa pre prípad smrti vyplatiť poisťné plnenie. Odporúčam túto možnosť využiť. V takom prípade peniaze zo životnej poisťky nie sú zahrnuté do dedičstva a neprejednávajú sa v dedičskom konaní. Poisťovňa rovno vyplatí poisťné plnenie oprávneným osobám v pomere určenom v poisťnej zmluve. Až v prípade, ak poistený neurčí v poisťnej zmluve žiadne oprávnené osoby, by peniaze zo životnej poisťky mali byť prejednané v rámci dedičského konania. Vtedy treba čakať až do jeho skončenia.“ (or)